

Aan : Gemeenteraad Rozendaal
C.C. :
Van : College van B&W
Datum : 15 februari 2016
Onderwerp : Vluchtelingenbeleid

Tijdens de algemene beschouwingen op 3 november 2015 kwam de opvang van vluchtelingen aan de orde. In deze notitie gaan we hier nader op in.

In het memo vluchtelingenbeleid van 15 oktober 2015 hebben wij de verschillen uitgelegd tussen vluchtelingen die asiel zoeken (asielzoekers) en vluchtelingen aan wie asiel is verleend (statushouders of vergunninghouders). De opvang van asielzoekers is een verantwoordelijkheid van het Rijk en wordt uitgevoerd door het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA). Het opvangen van statushouders is een verantwoordelijkheid van gemeenten. Rozendaal heeft de taakstelling om twee statushouders per jaar te huisvesten. Dit is in 2011 in goed overleg aan de gemeente Arnhem overgedragen. De afspraak loopt tot en met juni 2016, hierna zijn we weer zelf verantwoordelijk.

In hetzelfde memo heeft ons college aangegeven dat Rozendaal niet beschikt over grootschalige accommodaties voor de opvang van asielzoekers (AZC). Het COA is alleen geïnteresseerd in grootschalige asielzoekerscentra. In Rozendaal is geen sporthal, vakantiepark, bedrijfshal of andere grootschalige accommodatie. Voor tijdelijke huisvesting (noodwoningen, containers etc.) is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Kortom, ons college ziet geen technische mogelijkheden om een AZC te realiseren, van welke omvang dan ook.

De raad heeft op 3 november te kennen gegeven een bijdrage te willen leveren aan de vluchtelingenproblematiek door een oplossing te zoeken die rust biedt en tegelijkertijd effectief is. U gaf ons college mee dat onze gemeente best wat meer mag doen dan de halfjaarlijkse taakstelling, maar dan wel met een 'Rozendaalse maat'.

Huisvesting

In de afgelopen maanden is gebleken dat steeds meer statushouders de COA-opvangplekken bezet houden (inmiddels opgelopen van 13.000 naar 15.000). De Rozendaalse bijdrage aan de oplossing van dit probleem is, dat wij twee sociale huurwoningen, die op korte termijn vrijkomen of zijn vrijgekomen, claimen van Portaal voor het huisvesten van twee gezinnen. Hiermee zal Rozendaal, bij gelijkblijvende quota, aan zijn verplichtingen hebben voldaan tot juli 2020. Met deze extra

inspanning op korte termijn, tonen wij aan de buitenwacht, dat wij naar vermogen ons best doen om de overbezetting in asielzoekerscentra te reduceren.

Het claimen van twee sociale huurwoningen ten gunste van statushouders heeft overigens niet tot gevolg dat inwoners van Rozendaal die op zoek zijn naar huisvesting, door deze actie aan de zijlijn komen te staan. De woningen zouden anders worden toebedeeld aan andere woningzoekenden uit de regio. Bij het vrijkomen van sociale huurwoningen in Rozendaal wordt geen voorrang verleend aan Rozendaalse inwoners.

Daarnaast zijn wij als college bereid om een bijdrage te leveren aan de regionale opgave voor de opvang van asielzoekers. Dit is een opgave die wij niet als gemeente Rozendaal zelf kunnen oplossen (bij gebrek aan geschikte accommodaties). De praktijk zal zijn dat hierbij het voortouw moet worden genomen door andere gemeenten in de regio. Wij willen ons echter niet onttrekken aan deze opgave en zijn bereid om hier naar verhouding een financiële bijdrage aan te leveren. Het overleg over regionale opvang is recent gestart en is nog niet afgerond, zodat wij u nog niet over de uitkomsten kunnen informeren.

Maatschappelijke begeleiding

Naast de huisvesting is het ook van belang om oog te hebben voor de sociale kant van de opvang van vluchtelingen. Ons college heeft met Vluchtelingenwerk Nederland afspraken gemaakt om de betrokken statushouders professioneel op te vangen en te begeleiden. De maatschappelijke begeleiding is bedoeld om statushouders toe te rusten om alle praktische zaken in hun nieuwe leefomgeving te regelen en hun zelfstandigheid zodanig te stimuleren, dat ze de weg kunnen vinden naar en gebruik kunnen maken van de relevante instellingen in Rozendaal en directe omgeving. Deze toerusting heeft een gunstige uitwerking op de inburgering van de statushouder en bevordert de maatschappelijke deelname. Daarnaast moet de statushouder bekend zijn met de regelgeving en met de gebruiken in en rond de woning.

De maatschappelijke begeleiding houdt ook in (voor zover noodzakelijk) het regelen van huurtoeslag, een bijstandsuitkering, zorgverzekering, toegang tot de gezondheidszorg en tot het onderwijs.

Communicatie

De recente ervaringen elders in het land maken duidelijk dat goede communicatie over de komst van statushouders van cruciaal belang is voor draagvlak voor dit beleid onder inwoners van onze gemeente. Zo hebben wij via een gemeentelijke brief de toekomstige buurtbewoners geïnformeerd over hun nieuwe buurtgenoten. Daarnaast hebben wij in een artikel in In de Roos een oproep gedaan voor vrijwilligers die behulpzaam kunnen zijn bij het op weg helpen van de nieuwe inwoners. Tevens zal Vluchtelingenwerk de nieuwe inwoners helpen om 'buurt te maken' door samen met hen de burens te benaderen voor een eerste kennismaking.

Financiën

De komst van statushouders heeft gevolgen voor de gemeentelijke uitgaven. Praktijk is dat de statushouders nog geen inkomen hebben en om die reden een beroep doen op een uitkering volgens de Participatiewet (bijstand). Aangezien gemeenten achteraf worden gecompenseerd voor hogere instroom in de Participatiewet, moeten gemeenten de hogere kosten zelf voorfinancieren. Daarom is in het zogenoemde bestuursakkoord tussen Rijk en VNG afgesproken dat gemeenten hiervoor een nog nader uit te werken tegemoetkoming krijgen.

Voor de maatschappelijke begeleiding stelt het Rijk, als bijdrage in de gemeentelijke kosten, in 2016 en 2017 € 2.370 per (inburgeringsplichtige) vergunninghouder beschikbaar.

Planning

De twee sociale huurwoningen komen op korte termijn beschikbaar. Om die reden hebben wij opdracht gegeven aan Vluchtelingenwerk Nederland voor de uitvoering van een maatschappelijk begeleidingstraject.

De gesprekken met een buurgemeente over het overnemen van de huisvestingstaakstelling lopen nog. Wij verwachten voor de zomer u daarover meer informatie te kunnen verstrekken.

Ook het overleg over de regionale opgave is nog niet afgerond. Zodra dit het geval is, zullen wij hierover uw raad informeren en de mogelijk financiële consequenties ter besluitvorming aan u voorleggen.